

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato

14. marts 2016

Forslag til afgørelse om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler og ikke-bindende instrumenter mellem medlemsstaterne og tredjelande på energiområdet, der ophæver afgørelse nr. 994/2012/EU (revision af IGA-afgørelsen).

KOM (2016) 53

Nyt notat

Notatet oversendes desuden til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget.

1. Resumé

Kommissionen har den 16. februar 2016 fremlagt forslag til en afgørelse om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler og ikke-bindende instrumenter mellem medlemsstaterne og tredjelande på energiområdet. Forslaget vil ophæve den eksisterende IGA-afgørelse (994/2012/EU). Den foreslåede revision har til formål at sikre, at EU-regler bliver efterlevet og øge gennemsigtigheden i mellemstatslige aftaler med tredjelande på energiområdet til gavn for et velfungerende indre energimarked og øget forsynings-sikkerhed. Den væsentligste ændring i forslaget består i indførelsen af en obligatorisk forudgående kontrol (ex-ante assessment).

En vedtagelse af afgørelsen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Regeringen er generelt positivt indstillet overfor Kommissionens forslag til revision af den gældende afgørelse, som vurderes i højere grad at kunne sikre, at mellemstatslige aftaler med tredjelande på energiområdet er forenelige med EU-regler. Overholdelse af EU-regler i mellemstatslige aftaler med tredjelande på energiområdet øger investor- og forsynings-sikkerheden og er ifølge Kommissionen af væsentlig betydning for det indre energimarkeds virke og funktion. Det bemærkes, at Danmark ikke har nogen mellemstatslige aftaler på energiområdet

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 53 af 16. februar 2016 fremlagt forslag til afgørelse om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler og ikke-bindende instrumenter mellem medlemsstaterne og tredjelande på energiområdet, der ophæver afgørelse nr. 994/2012/EU (revision af IGA-afgørelsen). Forslaget er oversendt til Rådet den 16. februar 2016 i dansk sprogversion.

Forslaget til revideret afgørelse er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 1, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Rådet og Europa-Parlamentet vedtog den 25. oktober 2012 en afgørelse om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande på energiområdet. Afgørelsen skulle bl.a. medvirke til at sikre særligt mindre lande mod pres fra tredjelande til at tilsidesætte indre markedsbestemmelserne ved indgåelse af mellemstatslige aftaler på energiområdet.

Forslaget om revision af den gældende IGA-afgørelse (994/2012/EU) bygger på de erfaringer, som Kommissionen har gjort, siden den gældende afgørelse trådte i kraft den 17. november 2012, og som er analyseret i en evalueringsrapport, der blev offentliggjort sammen med forslaget. Evalueringsrapporten følger af den gældende afgørelses artikel 8, som forpligter Kommissionen til at evaluere anvendelsen af afgørelsen, herunder at vurdere, i hvilket omfang afgørelsen fremmer de mellemstatslige aftalers forenelighed med EU-regler.

Kommissionen konkluderer i sin evaluering, at de nuværende bestemmelser ikke har resulteret i ændringer af de mellemstatslige aftaler, som Kommissionen har vurderet, var uforenelige med EU-regler. Kommissionen angiver, at omkring 1/3 af de anmeldte mellemstatslige aftaler af relevans for infrastruktur og energiforsyninger indeholdt bestemmelser, der var uforenelige med EU-regler. Til dato er ingen af de aftaler, som, Kommissionen har vurderet, var uforenelige med EU-regler, blevet genforhandlet. Kommissionen mener derfor, at den nuværende afgørelse ikke virker efter hensigten.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med strategien for Energiunionen, hvor det er anført, at et vigtigt aspekt af gasforsynings sikkerhed er, at aftaler om køb af gas er i fuld overensstemmelse med EU-lovgivningen. Det Europæiske Råd opfordrede i sine konklusioner fra mødet i marts 2015 til at sikre fuld overensstemmelse med EU-regler i alle aftaler vedrørende køb af gas fra eksterne leverandører, navnlig ved at styrke gennemsigtigheden af sådanne aftaler og foreneligheden med EU's energisikkerhedsbestemmelser.

3. Formål og indhold

Afgørelsen dækker mellemstatslige aftaler og ikke-bindende instrumenter mellem et eller flere medlemslande og et eller flere tredjelande, som har indflydelse på EU's forsyningssikkerhed og det indre energimarkeds virke og funktion. Mellemstatslige aftaler på energiområdet anvendes ofte som den politiske og juridiske ramme for mere detaljerede kommercielle kontrakter og indgås bl.a. med henblik på at skabe større investorsikkerhed.

Kommissionen anfører to primære målsætninger for revisionen af afgørelsen om mellemstatslige aftaler. Den ene målsætning er, at det skal sikres, at de mellemstatslige aftaler er forenelige med EU-regler for derved at sikre et velfungerende indre energimarked og øge EU's energisikkerhed. Den anden målsætning er, at gennemsigtigheden af de mellemstatslige aftaler skal øges for at øge omkostningseffektiviteten ved EU's energiforsyning og solidariteten mellem medlemslandene.

Den betydeligste ændring i forslaget til revision af afgørelsen er indførelsen af en obligatorisk forudgående kontrol (*ex-ante assessment*) af medlemslandes mellemstatslige aftaler med tredjelande. Der lægges således op til, at medlemslande forud for indgåelse af aftaler skal fremsende udkast til en mellemstatslig aftale eller til en ændring heraf til Kommissionen med henblik på, at Kommissionen kan foretage en forudgående vurdering. Medlemslande skal desuden fremsende alle eksisterende mellemstatslige aftaler og ikke bindende instrumenter indgået med tredjelande til Kommissionen med henblik på vurdering (*ex-post assessment*).

Kommissionen foreslår, at afgørelsen udvides til også at omfatte såkaldte ikke-bindende instrumenter, der er ikke-juridisk bindende aftaler mellem medlemslande og tredjelande, såsom et aftalememorandum, en fælles erklæring m.fl., der indeholder en fortolkning af EU-regler, opstiller betingelser for energiforsyningen (f.eks. priser) eller udviklingen af energiinfrastruktur.

Medlemslande forpligtes endvidere til at underrette Kommissionen om deres hensigt om at indlede forhandlinger med et tredjeland med henblik på at indgå nye mellemstatslige aftaler eller ændre eksisterende aftaler, samt at holde Kommissionen løbende orienteret under forhandlingerne.

Kommissionen vil gøre de modtagne mellemstatslige aftaler og ikke-bindende instrumenter tilgængelige for andre medlemslande. Dette vil ske i overensstemmelse med bestemmelserne om fortrolighed.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Europa-Parlamentets holdning foreligger endnu ikke. Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi vil behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at den gradvise integration af energiinfrastrukturer og markeder, den fælles afhængighed af eksterne leverandører og behovet for solidaritet i krisetider (jf. den reviderede gasforsyningsikkerhedsforordning KOM(2016)52) indebærer, at de grundlæggende politiske beslutninger på energiområdet ikke udelukkende bør træffes på nationalt plan uden inddragelse af nabolandene og EU.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af behovet for at sikre styrket samarbejde og gennemsigtighed på EU-niveau. Overholdelse af EU-regler i mellemstatslige aftaler med tredjelande på energiområdet øger investorsikkerheden, forsyningsikkerheden og bidrager til et velfungerende indre energimarked. Det er regeringens vurdering, at forslaget til ændret afgørelse er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Forslag til revision af IGA-afgørelsen har ikke relevans for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for EU's budget.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget blev sendt i høring den 16. februar 2016.

Dansk industri anfører, at de generelt støtter tiltag, der kan øge forsyningsikkerheden i EU, og som kan sikre EU-landene de bedste og billigste leverancer af energi.

Dansk Industri kvitterer for tiltaget, der vil skabe øget gennemsigtighed i aftaler om levering af energi mellem EU-lande og tredjelande, og således samlet set styrke EU's forhandlingsposition og og bidrage til lavere priser på energi.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke detaljeret kendskab til andre landes holdninger. Obligatorisk forudgående kontrol af mellemstatslige aftaler på energiområdet indgik oprindeligt også i Kommissionens forslag til den gældende afgørelse, men endte med at blive frivilligt efter modstand fra en række medlemslande, der opfattede dette som værende for indgribende et tiltag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet overfor Kommissionens forslag til revision af den gældende afgørelse, som vurderes i højere grad at kunne sikre, at mellemstatslige aftaler med tredjelande på energiområdet er forenelige med EU-regler. Overholdelse af EU-regler i mellemstatslige aftaler med tredjelande på energiområdet øger investorsikkerheden og forsyningsikkerheden og er af væsentlig betydning for det indre energimarkeds virke og funktion.

Danmark har ingen mellemstatslige aftaler på energiområdet, men skulle Danmark indlede forhandlinger herom, anser regeringen det for hensigtsmæssigt at inddrage Kommissionen tidligt i processen med henblik på at sikre overholdelse af EU-regler.

Regeringen mener, at forslaget til den ændrede mekanisme bør tilrettelægges på en fleksibel og lettilgængelig måde, der sikrer balance mellem på den ene side overholdelse af regler og transparens og på den anden side medlemslandenes manøvrerum og beskyttelse af fortrolige oplysninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.